

NỘI SAN SINH VIÊN NGHIÊN CỨU KHOA HỌC SỐ 17

KHOA LỊCH SỬ - TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI 2

Địa chỉ: Số 32, Đường Nguyễn Văn Linh - Phường Xuân Hòa - Thành phố Phúc Yên - Tỉnh Vĩnh Phúc

Điện thoại: 0211.3512.468 (Máy lẻ: 1010) - Email: khoalichsu.sp2@moet.edu.vn

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI 2
KHOA LỊCH SỬ

NỘI SAN
SINH VIÊN
NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

SỐ 17 THÁNG 12/2020

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI 2
KHOA LỊCH SỬ

NỘI SAN SINH VIÊN NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

SỐ 17 - THÁNG 12/2020

Biên tập:

Ban Biên tập Nội san

Thiết kế bìa:

SV Nguyễn Thị Huyền Trang

Ban cố vấn:

1. TS. Nguyễn Văn Dũng
2. PGS.TS. Phạm Văn Lực
3. PGS.TS. Đỗ Thị Mùi
4. TS. Ninh Thị Sinh
5. TS. Nguyễn Thị Tuyết Nhung
6. TS. Nguyễn Văn Vinh
7. TS. Ninh Thị Hạnh
8. TS. Nguyễn Thị Ngọc Thảo
9. TS. Chu Thị Thu Thủy
10. TS. Trần Thị Thu Hà
11. TS. Thân Thị Huyền
12. ThS. Nguyễn Thị Nga
13. ThS. Nguyễn Văn Nam
14. ThS. Nguyễn Thị Bích
15. ThS. Nguyễn Thùy Linh
16. ThS. Chu Ngọc Quỳnh
17. ThS. Phan Thị Thủy Châm
18. ThS. Đặng Thị Thùy Dung

MỤC LỤC

TT	TÊN BÀI	TRANG
1	Chính sách của Malaysia đối với tranh chấp trên Biển Đông (1980 – 2020) Họ và tên: Nguyễn Thị Hằng Sinh viên: K44 SP Lịch sử	1 - 11
2	Lễ hội ăn trâu (đâm trâu) ở Tây Nguyên: nhìn từ góc độ văn hóa Họ và tên: Nguyễn Văn Mạnh Sinh viên: K44 SP Lịch sử	12 - 31
3	Thử bàn về một số nguyên nhân suy tàn của kinh đô Angkor từ thế kỷ IX đến thế kỷ XV Họ và tên: Nguyễn Quốc Huy Sinh viên: K43 SP Lịch sử	32 - 46
4	Chiến tranh Vùng Vịnh (1990-1991): Nguyên nhân, động cơ và hệ quả Họ và tên: Nguyễn Đình Hùng Sinh viên: K44SP Lịch sử	47 - 79
5	Từ huyền thoại đến lịch sử: Nhận thức mới về vương quốc Phù Nam Họ và tên: Dương Văn Khải Lớp: K44SP Lịch sử	80 - 101
6	Tìm hiểu về quá trình mở rộng lãnh thổ nước Mỹ trong thế kỷ XIX Họ và tên: Trần Hồng Sơn Sinh viên: K44SP Lịch sử	102 - 118
7	Quan điểm của Nhật Bản về Biển Đông: Nguyên nhân và tác động Họ và tên: Nguyễn Huy Hoàng Sinh viên: K44SP Lịch sử	119 - 128
8	Vai trò của Ivan Đại đế đối với sự hình thành của đế chế Nga trung cổ Họ và tên: Hoàng Minh Đức Sinh viên: K45SP Lịch sử	129 - 136
9	Sự trỗi dậy và suy tàn của đế chế Byzantine Họ và tên: Trần Hồng Quân Sinh viên: K44SP Lịch sử	137 - 144
10	Vai trò của thiền sư Đại Sán đối với chính quyền Đàng Trong thế kỷ XVII thông qua việc tìm hiểu tác phẩm “Hải ngoại ký	145 - 153

	sự” Họ và tên: Hà Thị Kiều Ánh Sinh viên: K43SP Lịch sử	
11	Tìm hiểu nguồn gốc, đặc điểm của biểu tượng “Nghê” trong văn hóa Việt Nam Họ và tên: Đặng Thị Mỹ Linh Sinh viên: K43SP Lịch sử	154 - 168
12	Vị trí của Sri Lanka trong chiến lược Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ XXI của Trung Quốc Họ và tên: Nguyễn Ngọc Ánh Sinh viên: K43 SP Lịch sử	169 - 177
13	Điểm sách: Một chiến dịch ở Bắc kỳ của tác giả Charles-Édouard Hocquard	178 - 179
14	Điểm sách: Chuyện những người An Nam ở Paris hay sự thật về Đông Dương tác giả Phan Văn Trường	180 - 187

Chính sách của Malaysia đối với tranh chấp trên Biển Đông (1980 – 2020)

Họ và tên: Nguyễn Thị Hằng

Sinh viên: K44 SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS.Trần Thị Thu Hà

Tóm tắt

Kể từ cuối những năm 1980, khi Biển Đông nổi lên là một vấn đề an ninh nghiêm trọng, Malaysia đã nhất quán tuân theo một chính sách và chỉ có những điều chỉnh nhỏ nhằm bảo vệ chủ quyền và các quyền chủ quyền của quốc gia này, duy trì luật pháp quốc tế cùng với thúc đẩy hòa bình và ổn định trên Biển Đông. Để đạt được các mục tiêu chính sách, các chính phủ kế tiếp nhau đã theo đuổi 3 chiến lược chính: bảo vệ các tuyên bố chủ quyền của mình; bớt chú trọng vào tranh chấp nhằm duy trì mối quan hệ hữu nghị với Trung Quốc; và thúc đẩy tiến trình xử lý xung đột do Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) lãnh đạo. Bài viết này tập trung phân tích làm sáng tỏ các quan điểm trong chính sách đối ngoại của Malaysia đối với vấn đề tranh chấp ở biển Đông giai đoạn 1980-2020. Qua đó thấy rõ được vị trí đáng kể của quốc gia này trong việc tham gia vào các sự kiện chính trị ở khu vực Đông Nam Á nói chung và trên biển Đông nói riêng.

Từ khóa: Tranh chấp, biển Đông, Malayxia, Đông Nam Á, chính sách đối ngoại...

Lễ hội ăn trâu (đâm trâu) ở Tây Nguyên: nhìn từ góc độ văn hóa

Họ và tên: Nguyễn Văn Mạnh

Sinh viên: K44 SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS.Chu Thị Thu Thủy

Tóm tắt

Là địa bàn cư trú của hơn 40 tộc người, Tây Nguyên là một không gian văn hóa đa sắc màu với sự hiện diện đồng thời của nhiều tộc người thiểu số. Những giá trị văn hóa đó đã đồng hành cùng những tộc người này trong suốt chiều dài lịch sử. Ở từng giai đoạn khác nhau, những giá trị văn hóa đó có lúc lắng đọng, có lúc thăng hoa, nhưng vẫn bền bỉ tồn tại trong đời sống của các tộc người thiểu số nơi đây. Sự hiện diện của lễ hội với tư cách là một thành tố cấu thành nên văn hóa, đã càng góp phần làm cho bức tranh văn hóa tộc người được thêm phần sinh động và đa sắc. Bài viết này tập trung phân tích những đặc điểm tiêu biểu, nổi bật của lễ hội đâm trâu ở Tây Nguyên nhìn từ góc độ văn hóa để thấy được hết những tính đa sắc của văn hóa khu vực Tây Nguyên.

Từ khóa: Tây Nguyên, văn hóa, đâm trâu, lễ hội, truyền thống, giá trị...

Thử bàn về một số nguyên nhân suy tàn của kinh đô Angkor từ thế kỷ IX đến thế kỷ XV

Họ và tên: Nguyễn Quốc Huy

Sinh viên: K43 SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS. Nguyễn Văn Vinh

Tóm tắt

Vương quốc Khmer tồn tại từ thế kỷ IX đến XV, và vào lúc cực thịnh, đã chế ngự trên một lãnh thổ rộng lớn ở Đông Nam Á, từ Miến Điện ở hướng Tây đến Việt Nam ở hướng Đông. Tuy nhiên dấu ấn phát triển huy hoàng của kinh đô Angkor đã chỉ còn là quá khứ khi nó phải chịu một loạt những tác động từ điều kiện tự nhiên, lịch sử. Bài viết này sẽ cố gắng phác họa lại những nguyên nhân đã tác động khiến cho Angkor suy tàn. Từ đó, cung cấp những cái nhìn toàn diện hơn để lột tả một cách chân thực hơn quá khứ của lịch sử Đông Nam Á nói chung và văn minh của người Khmer nói riêng thời kỳ cổ trung đại.

Từ khóa: Khmer, Angkor, suy tàn, đế chế, văn minh Đông Nam Á...

Chiến tranh Vùng Vịnh (1990-1991): Nguyên nhân, động cơ và hệ quả

Họ và tên: Nguyễn Đình Hùng

Sinh viên: K44SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS.Nguyễn Thị Nga

Tóm tắt

Cuộc chiến tranh Vùng Vịnh (17/1/1990 – 28/2/1991) giữa một bên là Iraq và bên kia là lực lượng liên quân gần 30 quốc gia, do Mỹ đứng đầu, là cuộc xung đột lớn đầu tiên sau khi Chiến tranh Lạnh kết thúc. Mỹ coi Trung Đông là trọng điểm thực hiện chiến lược toàn cầu chi phối các nước khác. Bài viết này tập trung phác dựng bức tranh toàn cảnh về cuộc tranh Vùng Vịnh, nơi xảy ra tình hình chiến sự vô cùng ác liệt giữa lực lượng liên quân do Mỹ đứng đầu và Iraq. Quy mô, tính chất của cuộc chiến tranh đã thể hiện rất rõ những toan tính chiến lược của mỗi bên khi tham chiến. Đây là cơ hội để Mỹ phô trương sức mạnh quân sự của mình trước các quốc gia khác nhằm khẳng định vị trí của mình đối với các quốc gia khác.

Từ khóa: Chiến tranh, vùng Vịnh, Iraq, chiến tranh lạnh, Trung Đông, Mỹ, xung đột...

Từ huyền thoại đến lịch sử: Nhận thức mới về vương quốc Phù Nam

Họ và tên: Dương Văn Khải

Lớp: K44SP Lịch sử

Hướng dẫn: TS.Trần Thị Thu Hà

Tóm tắt

Bất cứ quốc gia dân tộc hiện đại nào cũng tìm kiếm cho mình một nền văn hóa, văn minh, hay một vương quốc khởi đầu qua việc kết nối với một thực thể mờ ảo trong quá khứ. Đó là nơi huyền thoại dựng nước bắt đầu, và cũng là nơi chứng kiến sự va chạm giữa các diễn ngôn lịch sử. Phù Nam là một câu chuyện như thế ở Đông Nam Á. Bài viết này tập trung giải ảo những huyền thoại về vương quốc Phù Nam dựa trên những phát hiện khảo cổ học mới nhất được các nhà nghiên cứu công bố. Qua đó, gợi mở cho chúng ta những nhận thức lịch sử mới về vương quốc Phù Nam, góp phần đánh giá khách quan chân thực hơn về vị thế của một vương quốc đã từng phát triển rực rỡ trong lịch sử dân tộc.

Từ khóa: Phù Nam, Óc eo, Nam Bộ, huyền thoại, thương mại, cảng thị, đế chế, văn minh Đông Nam Á...

Tìm hiểu về quá trình mở rộng lãnh thổ nước Mỹ trong thế kỷ XIX

Họ và tên: Trần Hồng Sơn

Sinh viên: K44SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS.Nguyễn Thị Bích

Tóm tắt

Sau khi giành được độc lập từ đế chế Anh, người Mỹ đã viết lên một thiên lịch sử hào hùng về quá trình mở rộng lãnh thổ của mình trong suốt thế kỷ XIX. Bài viết sẽ tìm hiểu các vấn đề xoay quanh thương vụ Louisiana (1803), vấn đề Florida (1819), sáp nhập Oregon (1846) và Texas (1845), ...cũng như các cuộc thương thuyết giữa chính phủ Mỹ với chính phủ các nước Pháp, Anh, Tây Ban Nha, Nga nhằm sáp nhập các vùng đất trên vào lãnh thổ Mỹ. Thông qua đó, sẽ thấy rõ hơn những tác động của quá trình mở rộng lãnh thổ Mỹ tới những chuyển biến trong xã hội Mỹ cũng như sự thay đổi thành phần dân cư, chuyển biến về kinh tế-xã hội, tác động đối với sự hình thành một số yếu tố cấu thành đặc điểm văn hóa Mỹ, sự hình thành chính sách đối ngoại của Mỹ trong thế kỷ XIX.

Từ khóa: nước Mỹ, lãnh thổ, thế kỷ XIX, Châu Mỹ, sáp nhập...

Quan điểm của Nhật Bản về Biển Đông: Nguyên nhân và tác động

Họ và tên: Nguyễn Huy Hoàng

Sinh viên: K44SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS. Nguyễn Thị Nga

Tóm tắt

Về tranh chấp chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán ở Biển Đông, Nhật Bản là quốc gia không liên quan trực tiếp. Tuy nhiên, Biển Đông có vai trò quan trọng trong tuyến hàng hải huyết mạch từ Trung Đông đến lãnh hải Nhật Bản. Do vậy, trong thời gian gần đây, Nhật Bản liên tục thể hiện quan điểm kiên quyết, nhất quán về vấn đề Biển Đông, đặc biệt trong bối cảnh Trung Quốc đẩy mạnh việc triển khai hoạt động trên Biển Đông. Bài viết sẽ góp phần làm rõ hơn sự can dự của Nhật Bản vào vấn đề Biển Đông và tác động của việc can dự đối với quá trình Trung Quốc triển khai thực hiện chiến lược cường quốc biển.

Từ khóa: Quan điểm, Nhật Bản, Biển Đông, tự do hàng hải, chủ quyền, luật pháp quốc tế.

Vai trò của Ivan Đại đế đối với sự hình thành của đế chế Nga trung cổ

Họ và tên: Hoàng Minh Đức

Sinh viên: K45SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS.Nguyễn Thị Bích

Tóm tắt

Trong suốt thời kỳ Trung Cổ, cai trị một quốc gia rộng lớn và hùng mạnh như Nga không bao giờ là một việc dễ dàng. Nhiều nhà cai trị trên con đường lên ngai vàng đều trải qua những thăng trầm của họ, cũng như vận mệnh quốc gia của người Slav này. Lịch sử luôn tưởng nhớ đến họ, người vĩ đại cũng như kẻ thất bại, và mỗi nhà cai trị đều có dấu ấn riêng của họ. Và tất nhiên, với những người vĩ đại nhất đều có chỗ đứng của riêng họ, và một trong những người vĩ đại đó chính là Ivan III Vasilyevich, Đại Công xú Moscow và toàn Nga. Và với cuộc đời cũng như sự nghiệp của ông, nhà lãnh đạo này đạt được danh hiệu: Ivan Đại Đế. Với công cuộc giải phóng quốc gia, mở rộng lãnh thổ, và tạo tiền đề cho những người sau ông, Ivan Đại Đế đã đưa nước Nga lên tầm cao mới. Bài viết này sẽ tập trung phân tích một số vai trò nổi bật của Ivan đại đế đối với sự phát triển của đế chế Nga thời trung cổ.

Từ khóa: Ivan đại đế, đế chế Nga, trung cổ, sức mạnh quân sự, cường quốc...

Sự trỗi dậy và suy tàn của đế chế Byzantine

Họ và tên: Trần Hồng Quân

Sinh viên: K44SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS.Nguyễn Thị Nga

Tóm tắt

Giai đoạn mặt kỳ trung đại là một trong những thời kỳ kịch tính nhất trong lịch sử nhân loại — một thời kỳ hỗn loạn trong đó chứng kiến sự thăng trầm của các quốc gia, các dân tộc, tranh giành quyền lực và lãnh thổ trong các cuộc chiến tàn nhẫn để đoạt lấy sự vĩ đại cho riêng mình. Những cuộc di cư lớn đã làm thay đổi thế giới, những truyền thống hàng thế kỷ trở nên lỗi thời và những tôn giáo mới lạ ra đời — thế giới cổ xưa đang dần thay đổi. Và từ sự thay đổi này, cán cân quyền lực biến đổi thông qua bạo lực, một vương quốc duy nhất đã cố gắng phát triển và vươn lên dẫn đầu. Một lực lượng hùng mạnh có thể tồn tại qua những thay đổi lớn và thống trị Châu Âu trong hơn một thiên niên kỷ đó chính là Đế chế Byzantine. Bài viết này tập trung phân tích những nguyên nhân, động lực của sự trỗi dậy và suy tàn của đế chế Byzantine trong lịch sử.

Từ khóa: Đế chế, Byzantine, châu Âu, mặt kỳ trung cổ, trỗi dậy, suy tàn...

Vai trò của thiền sư Đại Sán đối với chính quyền Đàng Trong thế kỷ XVII thông qua việc tìm hiểu tác phẩm “Hải ngoại kỷ sự”

Họ và tên: Hà Thị Kiều Ánh

Sinh viên: K43SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS.Nguyễn Văn Vinh

Tóm tắt

Thiền sư Đại Sán được đánh giá là một trong những vị sư nổi tiếng không chỉ về Phật giáo mà còn nổi tiếng cả về thi họa thời kỳ cuối Minh đầu Thanh của Trung Quốc. Tiếng tăm của ông không chỉ nổi ở vùng Lưỡng Quảng và kinh thành Trung Quốc mà còn đến tận Việt Nam và được chúa Nguyễn thỉnh mời đến Quảng Nam. Hai trước tác của ông còn lưu lại đến nay là *Ly lục Đường thi tập* (離六唐詩集) và *Hải ngoại kỷ sự* (海外紀事). Trong đó *Ly lục Đường thi tập* viết trước khi ông sang Quảng Nam. Còn *Hải ngoại kỷ sự* thì được viết trong thời gian ở Quảng Nam. Bài viết này sẽ tập trung phác thảo lại thân thế, sự nghiệp của thiền sư Đại Sán và những đóng góp quan trọng của ông thông qua việc tìm hiểu tác phẩm *Hải ngoại kỷ sự*. Từ đó góp phần giúp chúng ta hiểu rõ hơn về lịch sử văn hóa xứ Đàng Trong thế kỷ XVII.

Từ khóa: Phật giáo, Đại Sán, Đàng Trong, chúa Nguyễn, thế kỷ XVII...

Tìm hiểu nguồn gốc, đặc điểm của biểu tượng “Nghê” trong văn hóa Việt Nam

Họ và tên: Đặng Thị Mỹ Linh

Sinh viên: K43SP Lịch sử

Người hướng dẫn: Ths.Nguyễn Văn Nam

Tóm tắt

Với bề dày lịch sử lâu dài của mình, văn hóa Việt Nam đã từ lâu được biết đến như một nền văn hóa đa dạng trong thống nhất. Nói đa dạng là vì trong quá trình hình thành và phát triển, Việt Nam đã chịu ảnh hưởng từ các nền văn minh trong khu vực và trên thế giới. Tuy nhiên, với bản lĩnh văn hóa mạnh mẽ, Việt Nam đã tiếp thu có chọn lọc nhiều yếu tố văn hóa ngoại lai từ các quốc gia láng giềng để biến chúng thành bản sắc văn hóa dân tộc, đó chính là thống nhất. Trong lịch sử phát triển của nhân loại, giao lưu và tiếp biến văn hóa (*acculturation*) là một quy luật tất yếu trong quá trình hình thành, tồn tại và phát triển của các quốc gia. Trong dòng chảy của lịch sử dân tộc, văn minh Trung Hoa và văn minh Ấn Độ là hai nền văn minh có tác động sâu sắc đến việc định hình nên văn hóa Việt Nam. Bài viết này sẽ tập trung phân tích về nguồn gốc, đặc điểm biểu tượng “Nghê” trong văn hóa Việt Nam – như là một thành tố quan trọng của quá trình giao lưu, tiếp biến văn hóa trong lịch sử.

Từ khóa: giao lưu, tiếp biến, văn hóa, biểu tượng “nghê”, văn hóa Trung Quốc, Ấn Độ...

Vị trí của Sri Lanka trong chiến lược Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ XXI của Trung Quốc

Họ và tên: Nguyễn Ngọc Ánh

Sinh viên: K43 SP Lịch sử

Người hướng dẫn: TS. Nguyễn Thị Tuyết Nhung

Tóm tắt

Sri Lanka đóng một vai trò chiến lược trên Con đường Tơ lụa trên biển thế kỷ 21 do Trung Quốc phát động đi qua Nam Á. Nhưng trái với những cơ hội mà Trung Quốc đang hình dung, quyết định tham gia hay đứng bên ngoài dự án của chính phủ Sri Lanka đang trở thành đề tài tranh cãi gay gắt. Bài viết này sẽ tập trung phân tích về bối cảnh ra đời của chiến lược con đường Tơ lụa trên biển thế kỷ XXI của Trung Quốc, khung cảnh chính trị, kinh tế, xã hội của Sri Lanka khi bị lôi kéo tham dự vào ý đồ triển khai chiến lược này của Trung Quốc. Quan trọng hơn từ đó thấy được vị trí của Sri Lanka trong đại chiến lược Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ XXI.

Từ khóa: Con đường tơ lụa, Trung Quốc, Sri Lanka, biển, Ấn Độ Dương...

